

Народна банка Србије

Годишњи извештај о стабилности финансијског система за 2016. годину

Београд, 27. јул 2017.

Спољни ризици и мере

- Дивергентност монетарних политика ФЕД-а и ЕЦБ-а;
- волатилност цена на светским робним и финансијским тржиштима;
- спорији привредни опоравак зоне евра и наших других важних спољнотрговинских партнера у односу на очекиван опоравак;
- раст каматних стопа на кредите индексиране у страниј валути после окончања периода изузетно ниских каматних стопа водећих централних банака.
- Наставак вођења конзистентне макроекономске политике (монетарне, фискалне и макропруденцијалне) ради даљег смањења спољне и унутрашње неравнотеже;
- сарадња са европским и међународним финансијским институцијама како би се обезбедила што већа финансијска подршка домаћем банкарском сектору;
- сарадња с матичним супервизорима како би се благовремено проценили ефекти мера које намеравају да спроведу;
- симулација ануитетних планова за нове кредите са уговореном варијабилном каматном стопом на ризик каматне стопе ради упозорења клијента на каматни ризик;
- спровођење Стратегије динаријације финансијског система Србије, наставак јачања поверења у националну валуту и њену употребу у финансијском систему.

Унутрашњи ризици и мере

- Висок ниво евроизације финансијског система повећава изложеност финансијског система кредитно-девизном ризику;
- релативно високо учешће проблематичних кредита може се негативно одразити на склоност банака ка преузимању ризика и кредитни раст и угрозити профитабилност банкарског сектора;
- релативно ниска и неравномерна кредитна активност;
- повећање процикличности финансијског система.
- Доследно спровођење Стратегије динаризиције од стране свих релевантних учесника: Народне банке Србије, Владе и банака, уз помоћ међународних финансијских институција;
- даља промоција динарских финансијских инструмената – од динарске штедње преко државних хартија у домаћој валути;
- наставак спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита и акционих планова Владе и Народне банке Србије за спровођење ове стратегије;
- мере Народне банке Србије које подстичу смањење каматних стопа и доприносе расту кредитног потенцијала банака, чиме се подстиче кредитна активност;
- увођење макропруденцијалних заштитних слојева капитала усмерених на ублажавање цикличних системских ризика у складу са стандардима Базел III.

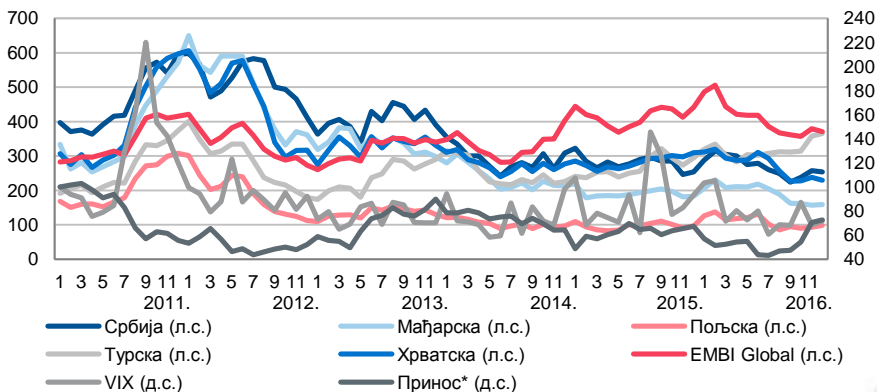

Успоравање економске активности на светском нивоу, раст цена нафте и одлука Велике Британије да напусти ЕУ

Током 2016. године дивергентност монетарних политика водећих централних банака, ЕЦБ-а и ФЕД-а, додатно је повећана

Индекс обвезница тржишта у успону: Србије и земаља региона, VIX индекс и принос на обвезнице САД

(у базним поенима, 31. 1. 2011 = 100)

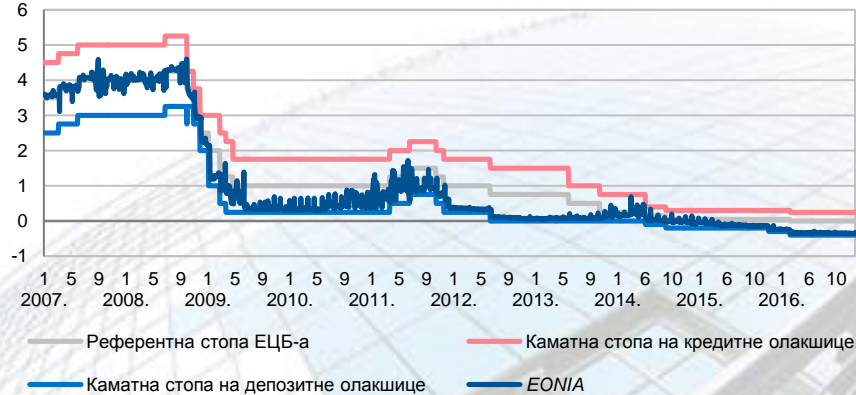
* На изведене обвезнице САД рочности десет година.

Извор: J.P. Morgan и Блумберг.

- Успоравање раста економске активности развијених земаља.
- Инфлација у зони евра била је изузетно ниска у првој половини 2016. године, да би се у фебруару, априлу и мају нашла и у негативној зони.

Каматне стопе ЕЦБ-а и EONIA

(у %)

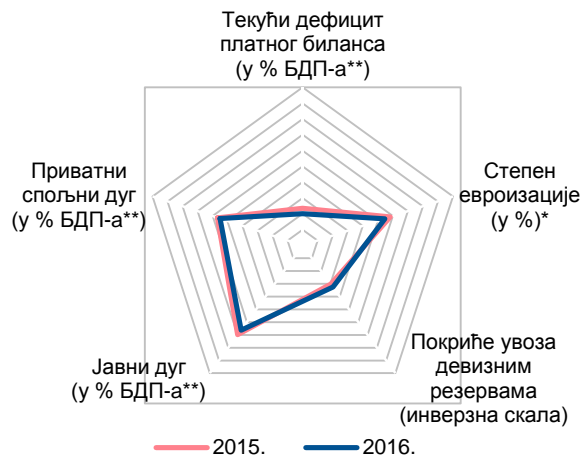

Извор: ЕЦБ и Блумберг.

- ЕЦБ наставља спровођење експанзивне монетарне политике.
- Ниске каматне стопе биле су главни фактор раста тражње за кредитима привреди и становништву у зони евра крајем 2016.

Отпорност домаћег система је у 2016. повећана у односу на 2015. годину

Кључни макроекономски ризици

* Учешће девизних и девизно индексираних пласмана у укупним пласманима који су одобрени привреди и становништву.

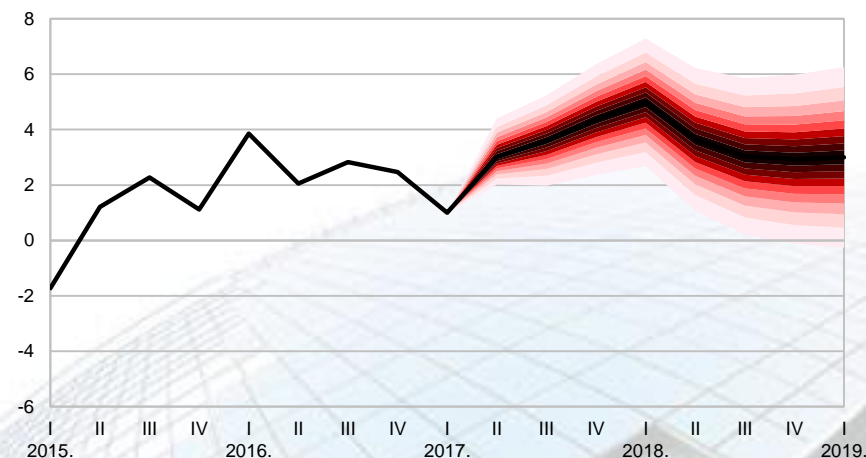
** БДП је усклађен с методологијом ESA 2010.

Извор: НБС.

- Расту отпорности финансијског система у 2016. у односу на 2015. у највећој мери је допринео пад учешћа јавног дуга у БДП-у.
- Настављен је тренд пада спољне неравнотеже (пад дефицита текућег рачуна са 4,7% на 4,0%).

Током 2016. године раст БДП-а се убрзава и достиже стопу од 2,8%

Пројекција* реалног раста БДП-а (мг. стопе, у %)

* Мај 2017.

Извор: НБС.

- У 2017. години очекује се даљи опоравак економске активности и убрзање привредног раста вођен инвестицијама и извозом.
- Период ниске и стабилне инфлације и релативно стабилног девизног курса.

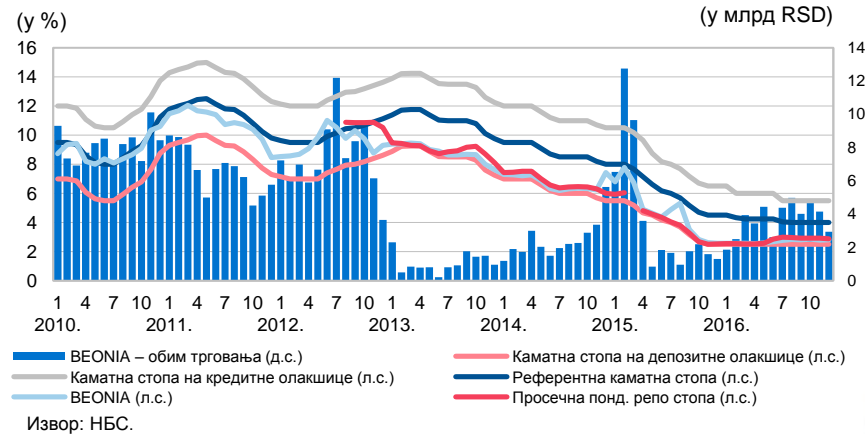
Одлуке НБС у функцији монетарне и финансијске стабилности

BEONIA осцилира на доњој граници коридора каматних стопа,

што је довело до пада каматних стопа на динарске кредите

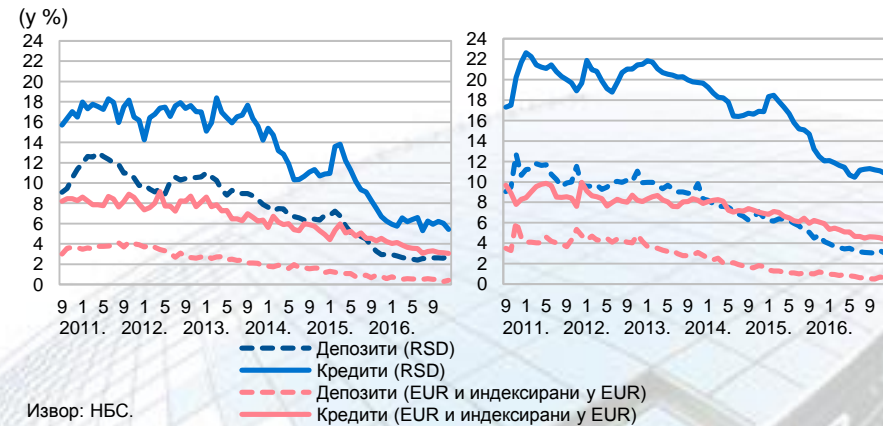
Референтна стопа, BEONIA и каматне стопе на депозитне и кредитне олакшице

(месечни просеци дневних података)

Кретање каматних стопа на кредите и депозите привреде и становништва – новоодобрени послови

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу)

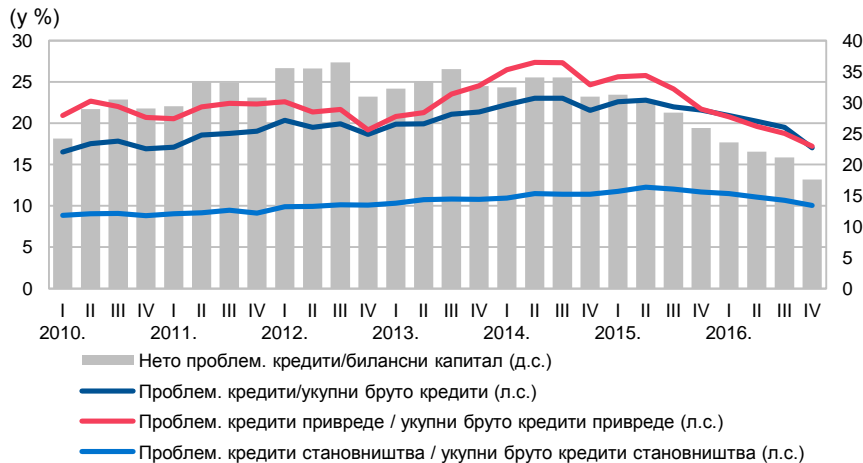
- Референтна каматна стопа је два пута снижена у 2016, за укупно 0,5 п.п. (са 4,5% на 4%).
- Смањење коридора каматних стопа допринело је стабилизацији каматних стопа на МНТ.

- Смањење референтне каматне стопе пренело се и на пад просечне каматне стопе за новоодobreне динарске кредите привреди за 0,82 п.п. и становништву за 1,2 п.п.

Знатан пад проблематичних кредита и раст профитабилности банкарског сектора

Учешће проблематичних кредита на крају 2016. године најниже је у претходних пет година

Проблематични кредити

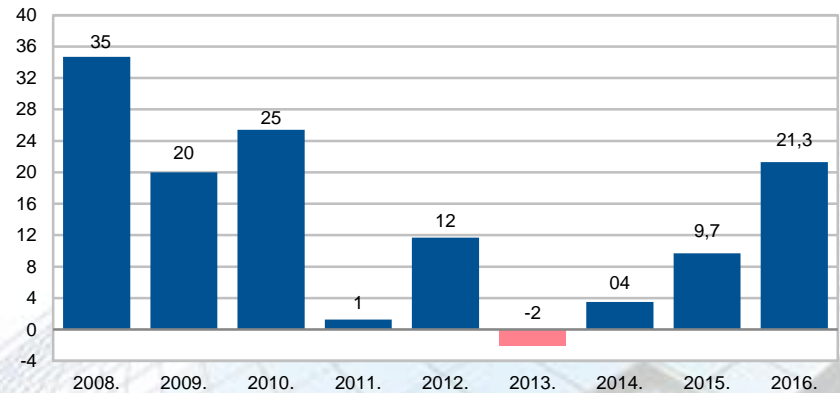
Извор: НБС.

- Спровођење активности предвиђених Стратегијом за решавање проблематичних кредита допринело је знатном смањењу проблематичних кредита (пад од 4,6 п.п. на мг. нивоу).
- Проблематични кредити у потпуности су покривени резервисањима.

Профитабилност банкарског сектора бележи раст

Добитак/губитак банкарског сектора пре опорезивања

(у млрд RSD)

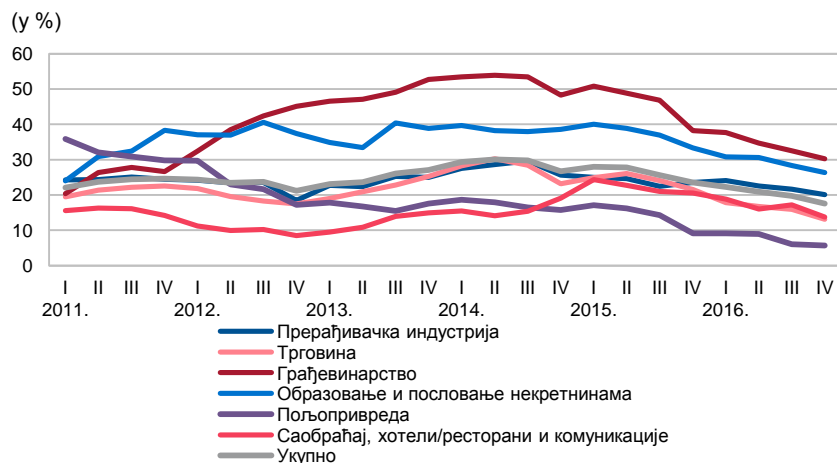
Извор: НБС.

- Највећи позитиван утицај на профитабилност банкарског сектора имало је смањење нето кредитних губитака.
- Иако позитивни, приноси на капитал нижи су у односу на земље региона.

Учешће проблематичних кредита привреде знатно смањено у 2016. години

Квалитет кредитног портфолија је побољшан

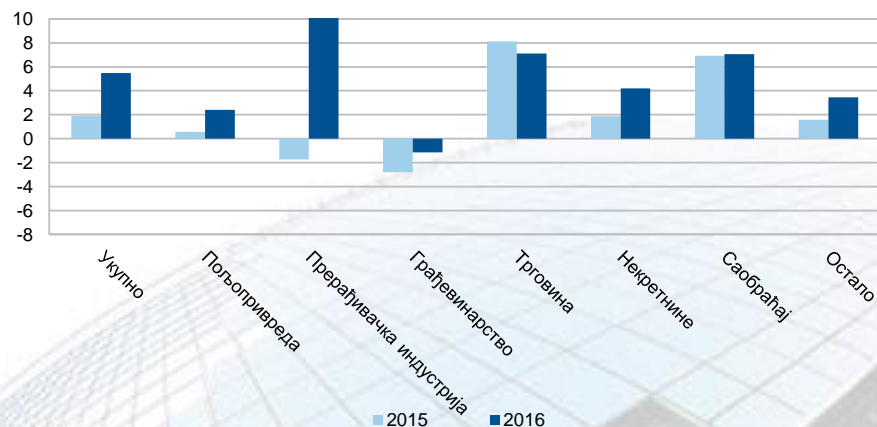
Секторска структура учешћа проблематичних кредита привредних друштава у укупним кредитима привредних друштава

- Учешће проблематичних кредита у укупним кредитима привреде у 2016. години износило је 17,2% и смањено је за 4,5 п.п. у односу на крај претходне године.
- Највећи пад бруто проблематичних кредита забележен је у оквиру сектора грађевинарства и трговине.

Привредни субјекти наставили су с профитабилним пословањем

Стопа приноса на сопствени капитал (после опорезивања) привредних субјеката према изабраним делатностима (у %)

- Захваљујући убрзању раста економске активности, привредни субјекти су у 2016. години остварили скоро три и по пута већи позитиван нето финансијски резултат него у 2015. години.
- Посматрано по секторској структури, сви сектори су профитабилно пословали, изузев сектора грађевинарства, који је пословао с мањим губитком у односу на 2015.

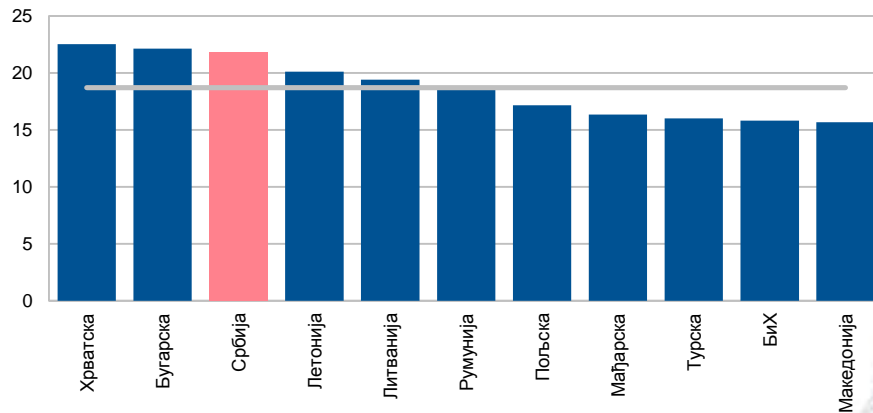

Банкарски сектор адекватно капитализован

ПАК на високом нивоу, ослањање на домаће изворе финансирања умањује ризик који произлази из зависности од матичних банака

Регулаторни капитал у односу на ризичну активу, земље региона

(2016, последњи доступни подаци, у %)

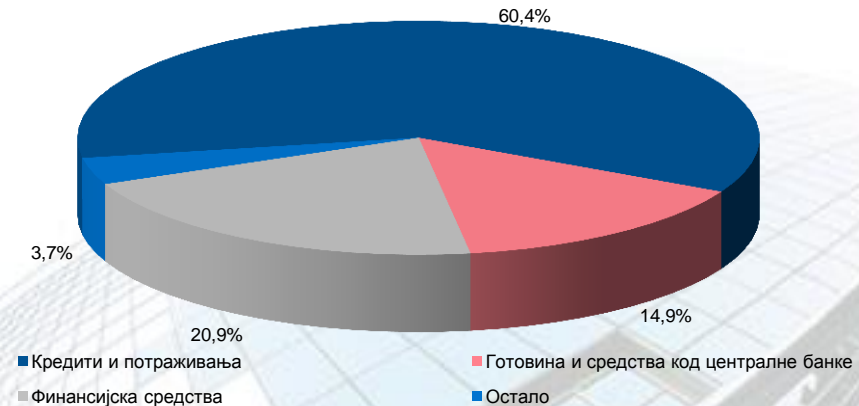

Извор: НБС и ММФ: GFSR.

- ПАК домаћег банкарског сектора је на високом нивоу и налази се изнад просека земаља у региону.
- Високо учешће домаћих депозита у пасиви умањује изложеност банкарског сектора спољашњим ризицима, као и ризику од прекограничног раздуживања.

Кредити доминирају на страни активе банкарског сектора

Структура aktive банкарског сектора Републике Србије

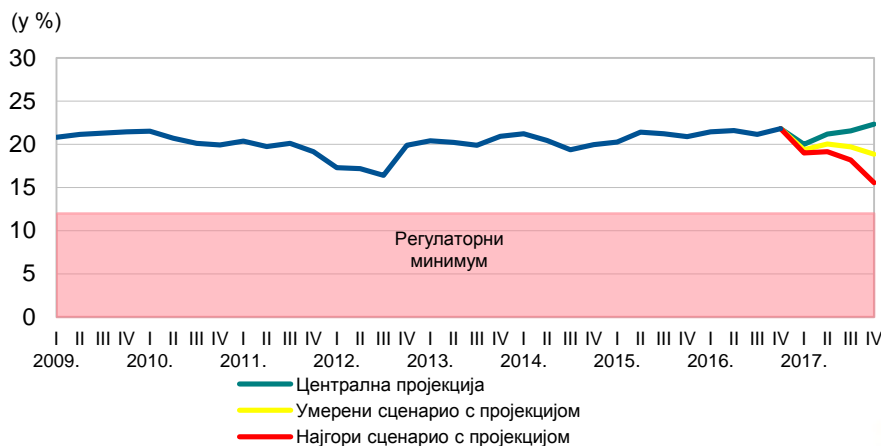
Извор: НБС.

- Пословни модели банака окренути су традиционалном кредитно-депозитним пословима.
- Највећи део финансијских средстава односи се на пласмане у хартије од вредности РС, што указује на склоност банкарског сектора ка сигурнијим улагањима.

Упркос конзервативним претпоставкама за стрес сценарија, банкарски сектор отпоран на шокове солвентности и ликвидности

Банкарски сектор остаће адекватно капитализован током 2017. године

Кретање ПАК-а по стрес-сценаријима*

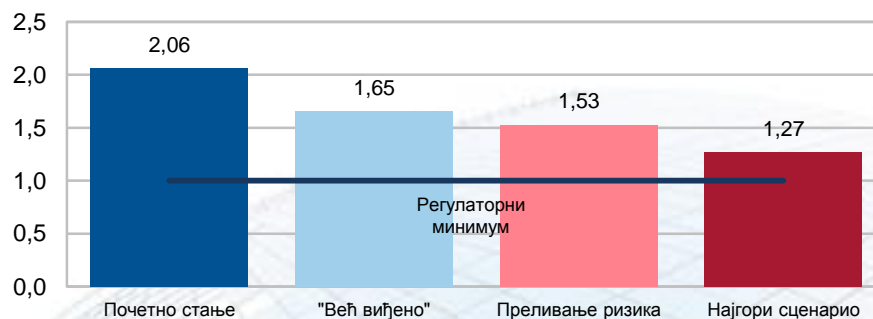

Процена НБС.
Извор: НБС.

- Према централној пројекцији, умереном, односно најгорем сценарију, показатељ адекватности капитала банкарског сектора достиже вредности 22,3%, 18,9% и 15,6%, респективно.

...и високо ликвидан

Кретање показатеља ликвидности банкарског сектора по стрес-сценаријима*

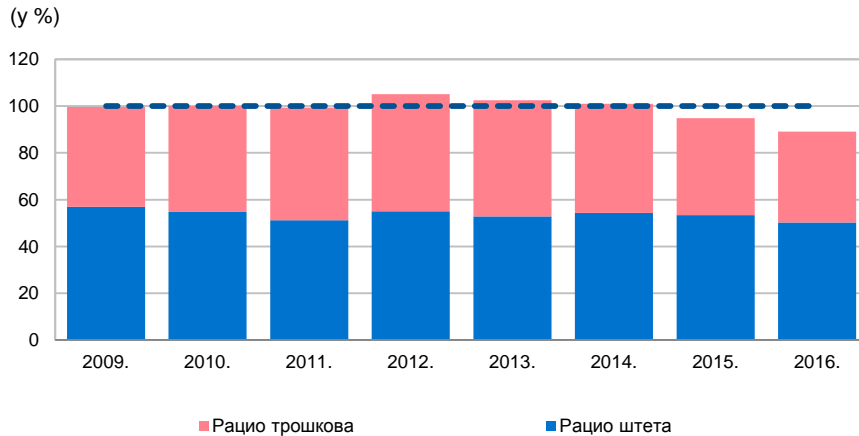
Процена НБС.
Извор: НБС.

- Показатељ ликвидности банкарског сектора кретао се у интервалу од 2,06, колико је износио на крају 2016. године, до 1,27 у случају најгорег сценарија.

Небанкарски финансијски сектор стабилан и профитабилан, с потенцијалом за даље развијање

Сектор осигурања је адекватно капитализован и високо профитабилан

Комбиновани рацио у осигурању

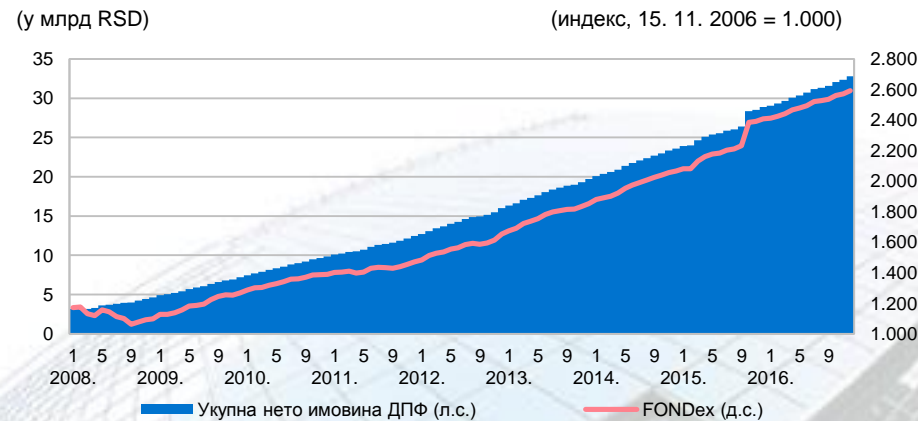

Извор: НБС.

- Показатељ адекватности капитала двоструко је виши у односу на регулаторни минимум.
- Стопа приноса на капитал у 2016. години износила је 12,9%.

Позитивне тенденције забележене су и код осталих сектора

Укупна нето имовина ДПФ и индекс *FONDex*

Извор: НБС.

- Нето имовина ДПФ-а повећана је за око 14%, на 32,8 млрд динара, уз остварен годишњи принос *FONDex*-а од 7,7%.
- Профитабилно пословање сектора финансијског лизинга од 1,3 млрд динара, уз раст укупног капитала и билансне активе тог сектора.

1. Нови међународни стандард финансијског извештавања – МСФИ 9
2. Минимални захтев за капиталом и подобним обавезама (МРЕЛ)
3. Детерминанте проблематичних кредита
4. Смернице ЕЦБ-а за решавање питања проблематичних кредита
5. Понашање банака кроз заштиту корисника финансијских услуга и утицај на финансијску стабилност
6. Унија тржишта капитала (*Capital Markets Union – CMU*)
7. Унапређивање отпорности инфраструктуре финансијског тржишта на сајбер ризике
8. Криптовалуте и утицај на финансијску стабилност
9. Контрациклични заштитни слој капитала
10. Системски значајне банке и заштитни слој капитала за системски значајне банке као инструмент макропруденцијалне политике

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!
